

Svær overvægt hos mænd – og hos mænd som fædre

V/ Psykolog Hanne Olsen, Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø. Tlf. 38 14 02 77, og
Svend Aage Madsen, Chefpsykolog, Rigshospitalet

Baggrund:

Der er stadig publiceret relativt lidt kvalitativt forskning om overvægt. Til dette kan tilføjes at viden om overvægt, set ud fra et psykologisk/psykosocialt perspektiv, næsten er ikke eksisterende. Tilsvarende findes der forholdsvis lidt viden om overvægt ud fra et kønsperspektiv, i særdeleshed om mænd og svær overvægt. Endvidere har vi ikke på nuværende tidspunkt kendskab til forskning om mænd som fædre i forhold til svær overvægt. Et samarbejde mellem blandt andet Københavns Kommune, Forskningsinstitut for Human Ernæring og Juliane Marie Centret omkring projektet ”Overvægtige børn og deres familier” giver mulighed for at inddrage familieperspektivet i dette projekt, da der derigennem er kontakt til fædre med svær overvægtige børn.

Formål:

Set i lyset af fædrenes betydning for forandringer i familiens livsstil, så er det relevant at inddrage dette specifikke køns- og familieperspektiv i denne undersøgelse. Endvidere spiller den tværfaglige indsats en væsentlig rolle i både det forebyggende og behandlingsmæssige arbejde af svær overvægt, hvorfor dette aspekt også inddrages i undersøgelsen. Med udgangspunkt i ovennævnte betragtninger, samt den aktuelle debat om mænds sundhed og sygdomme, så ønsker vi at undersøge, om der er nogle særlige forhold, der gør sig gældende for svær overvægtige mænd og fædre til svær overvægtige børn, som det er nødvendigt at have indsigt i ved forebyggelse og behandling af svær overvægt.

Formålet med denne undersøgelse er at belyse svær overvægt i et kønsperspektiv, fra en mandlig position, og samtidig inddrage både et familieorienteret (fædre) og individ (mænd uden børn) perspektiv på håndteringen af svær overvægt.

Materiale, design, metoder:

Projektet vil igennem kvalitative interviews med mænd og fædre, undersøge hvordan de oplever og forholder sig til det at have overvægtsproblematikken tæt inde på livet, enten som svær overvægtig mand eller som far, til et svært overvægtigt barn, og hermed søge at afdække væsentlige begreber som fx ansvar, motivation og løsningsstrategier i forhold til overvægt. Der vil i undersøgelsen fokuseres på tre temaer:

- Mændenes forståelse af og forklaringer på svær overvægt
- Mændenes forståelse af mulighederne og nødvendigheden af forandring
- Mændenes bud på forebyggende tiltag og behandlingsmetoder

Ved at beskrive de centrale problemstillinger inden for denne gruppe mænd, kan dette psyko-sociale perspektiv integreres i planlægningen af forebyggende tiltag så vel som behandling af svær overvægt hos børn og mænd, og hermed styrke indsatsen over for svær overvægt. I denne sammenhæng står de praktiserende læger centralt, og det

overordnede mål er derfor at give praktiserende læger mulighed for at inddrage et psyko-socialt perspektiv i behandlingen af svær overvægt. Konkret er målet at udvikle "et redskab", der kan indgå i de praktiserende lægers "værktøjskasse" når de skal intervenere i forhold til svær overvægt.

Målgrupper:

Den primære målgruppe er praktiserende læger, da det er denne faggruppe, som har den direkte kontakt til familierne og de overvægtige mænd, og har mulighed for at beslutte og tilbyde forskellige former for intervention. En sekundær målgruppe er sundhedsplejersker og andet sundheds-fagligt personale, der har kontakt til familier og overvægtige mænd. Den tredje målgruppe er de mange igangværende og kommende projekter inden for overvægtsområdet, hvor dette projekt kan tilbyde viden og handlemuligheder, på baggrund af det særlige kønsperspektiv, som indgår i projektet.

Målet er at udvikle et redskab til praktiserende læger. Specifikt gøres dette ved følgende aktiviteter:

1. at udarbejde en pjece (vejledning og information) til praktiserende læger, som kan bruges i deres daglige interaktion med deres overvægtige patienter/familier. Det forventes at pjecen både kan bruges forebyggende og i behandlingsøjemed.
2. Udvikle et kursus for praktiserende læger, der med udgangspunkt i undersøgelsens resultater, opkvalificerer lægers viden om psyko-sociale aspekter ved overvægt. Denne viden kan hermed indgå i vurderingen af hvilke intervention, lægen vælger at bruge, og hermed optimere interventionen.
3. Efterfølgende udarbejde en artikel om undersøgelsens resultater i Månedsskrift for Praktisk Lægegerning
4. Præsentation af resultater ved første danske konference om Mænds Sundhed og Sygdomme i Juni 2004, samt ved World Congress on Men's Health i Oktober 2004.

Efter støtteperiodens ophør forventes det at pjece og kursus kan udbygges til at omfatte andre faggrupper, der har direkte kontakt til svær overvægtige mænd eller familier så som sundhedsplejersker, og læger inden for andre specialer fx diabetesbehandling, hvor svær overvægt har afgørende indflydelse på behandlingen.

Kvalitetssikring af projektet vil først kunne foretages et stykke tid efter udgivelsen af pjece og efter at kurset er blevet afholdt, således at det er muligt for lægerne at ændre patientkontakten på baggrund af viden fra dette projekt. Vi foreslår derfor, for at søge at kvalitetssikre projektet bedst muligt, at der ved udarbejdelsen af pjece og kursus indkaldes en mindre gruppe af praktiserende læger, som skal indgå i projektperiodens sidste del ved at give feedback på pjece og kursusindhold. Endvidere kvalitetssikres projektet gennem et evalueringsskema, der udfyldes af praktiserende læger efter deltagelse på kursus. Formålet med evalueringsskemaet er at afdække om lægerne kan bruge pjece og kursus i deres intervention.

Projektet er finansieret af Sundhedsstyrelsen, Puljen vedrørende svær overvægt.